

ART AGAINST BULLYING

Как да използваме изкуство при организиране на дейности за деца за справяне с и предотвратяване на тормоз

Въведение

1.1. Описание на проекта

Каква е нашата цел?

Тормозът в училищата е глобален проблем. Насилието между връстници пречи на учениците да упражняват правото си да учат в безопасна и сигурна среда. То може да има негативни последици за цял живот за всички ученици, включително насилниците, жертвите и наблюдателите (Banks, 1997). Тормозът е едно от най-големите предизвикателства в съвременното образование. Ето защо има необходимост от въвеждане на набор от нови и ефективни политики за справяне с тормоза и методи, които ще гарантират позитивен образователен климат в училищата. Изключително важно е да се създаде ясна и прозрачна политика за борба с тормоза. Тази политика трябва да бъде подкрепена от набор от процеси, които ще подпомогнат нейното внедряване.

Пораствайки, децата прекарват повече време със своите връстници. Взаимодействието между връстниците става все по-важно (Connell, Dishion, 2006). Това взаимодействие е важно за гладкото протичане на процеса на социализация, но и може да представлява сериозен източник на стрес. Вербалният и физически тормоз и системното социално изключване може да се разглеждат като лошо отношение между връстници и често е описвано като „тормоз“ или „виктимизация между връстници“ (Leyera, Copeland, Costello, Wolke, 2015).

Знанията, уменията и отношенията на учителите и родителите са от изключително значение за справяне с тези проблеми. Качеството на техният отговор е ключово за ефективното прекратяване на проблема. Знанията за

стратегията против тормоза ще помогнат на възрастните да създадат здравословна атмосфера в училищата. Също така ще подкрепят менталното и физическо добруване на учениците.

Ето защо проект ART AGAINST BULLYING цели да повиши информираността на учители и родители относно различни дейности, насочени към справяне с тормоза, както и да им покаже как да работят с деца, които са били свидетели, преживели са или са упражнили тормоз върху други.

Учителите са избрани като целева група за нашия проект, защото в последните години наблюдаваме, че образователният фокус се е изместил значително в посока на академични цели в ущърб на холистичното развитие на детето. Децата прекарват голяма част от своя живот с учителите. Поради това учителите и училището следва да се фокусират върху цялостното развитие на техните ученици. Статистическата информация за случаи на училищен тормоз се трупа, докато в същото време практическото обучение за ранна интервенция и работа с насилници и жертви за учители е минимално или несъществуващо.

Нашата цел е да създадем наръчник, който да бъде полезен в извършването на дейности против тормоза в училищата. В нашите материали могат да бъдат открити различни форми на артистични методи, тяхното приложение и теоретична постановка.

Защо е необходим нашият проект?

Тормозът в училищата е глобален проблем; сред 38 страни, едно от три деца бива тормозено (Currie, Zanotti, Morgan, 2012). Този феномен е свързан с физически и/или ментални здравословни проблеми от сорта на тревожност, депресия, повишен риск за самонараняване и опити за самоубийства (Winsper, Lereya, Zanarini, Wolke, 2012; Brunstein-Klomek, et all, 2009). Ефектите върху здравето и проблемите с намирането на заетост могат да бъдат много продължителни и да се проявят в зрелите години на индивида (Takizawa, Maughan, Arseneault, 2014). Заради тези открития е разумно да се създават ресурси с теоретични и практически знания за учители и родители, така че да могат да разширят своите знания за това какви дейности по превенция биха могли да прилагат.

Как планираме да постигнем това?

Материалите, които създаваме, ще покажат как артистичните методи могат да бъдат използвани в справянето с тормоза. Изкуството често се използва в професионалните терапевтични центрове, където деца, които са били жертва на дискриминация могат да споделят как се чувстват посредством артистично изразяване в сигурна среда.

В рамките на проект ART AGAINST BULLYING ще бъдат изготвени три вида учебни материали. Те ще бъдат достъпни на нашия официален уебсайт. Учители и родители ще имат свободен достъп по наръчника, електронния учебен курс и колекцията от истории за тормоз.

Ще включим деца, за да покажем на учителите как те гледат на тормоза. Това е особено важно, защото смятаме, че ще бъде по-лесно да бъде разбран феномена тормоз и да бъдат обогатени теоретичните знания с личната гледна точка на детето.

Описание на целевата група

Авторите на наръчника предлагат дейности за справяне с тормоза за деца на различни възрасти. Той може да бъде използван от учители, които работят в страните в и извън Европа. Предложените практики следва да бъдат модифицирани, за да отговарят на законовите изисквания на страните. Изготвените материали могат да бъдат особено полезни на НПО, работещи с училища.

Наръчникът ще предостави на учителите знания за това как да работят с насилници, с техните жертви и със свидетели. Освен това, учителите ще имат достъп до много примери за дейности от различни страни.

Описание на екипа, работещ за успеха на проекта

Наръчникът е създаден от международен екип, който включва три центъра за обучение на преподаватели, един университет, едно начално училище и две НПО, които специализират в работа с деца. Вярваме, че разнообразието от опит и компетенции на нашия разнороден екип може да предостави уникални, иновативни материали, които много преподаватели и родители ще намерят за полезни и информативни.

Нашият екип е разположен в различни части на Европа; благодарение на това резултатите по проекта ще бъдат налични на английски, полски, български, гръцки, испански и румънски.

1. 2. Кратко резюме на съдържанието и структурата на наръчника

Целта зад разработването на наръчника – „Изкуство против насилието – как да използваме изкуство в дейности за деца за справяне с тормоза?“ е да проучи тормоза, причините, които стоят зад него и въздействието върху децата от различна гледна точка.

Искаме да разберем защо децата стават насилници или жертви, какви са поведенческите им модели, как да ги променим и как да работим с тях ефективно, използвайки различни форми на изкуство като метод за справяне с проблема.

В първата глава на наръчника кратко описваме как искаме да изпълним проекта, какви са целите му и очакваните резултати.

Във втората глава даваме дефиниция на тормоза; различните видове и конкретни характеристики на тормоза са проучени. Авторите са събрали данни, свързани с краткосрочното и дългосрочното влияние на тормоза върху насилниците, жертвите и наблюдателите.

В третата глава целта е да помогнем на читателя да разпознае знаци, които подсказват, че едно дете е жертва или насилник, както и рисковите фактори в едната и в другата роля. Авторите проучват сходствата и различията между различните видове насилническо поведение между момчетата и момичетата и дават статистика за тормоза и колко разпространен е в различните европейски страни.

В четвъртата глава основната ни цел е да проучим начини за ефективна комуникация. Авторите обясняват как да се води продуктивен разговор с децата по въпроси, свързани с насилието. По какъв начин учителят може да развие безопасни, позитивни отношения с учениците и как да повиши доверието в класната стая, така че децата да се чувстват насърчени да споделят и да докладват за тревожно поведение.

В четвъртата глава искаме да покажем как може да се справим с тормоза като използваме различни методи, свързани с артистично изразяване. Като осъзнаваме, че всички имат различни предпочитания и някои форми на изкуство могат да бъдат повече или по-малко желани от страна на конкретни ученици, ние даваме предложения за дейности, които са свързани с визуални изкуства като рисуване, фотография, литература, таньови и музикални изкуства с надеждата, че всеки, който работи с деца, ще намери начин, който е най-подходящ за конкретната група.

В шестата глава авторите ще покажат реални примери за изкуство използвано в дейности за справяне с тормоз. Идеите са взети от НПО и училищни практики от цял свят. Вярваме, че съществуват много институции, които вече са разработили уникални начини за решаване на проблемите между техните ученици. Благодарение на тези ресурси, читателите ще могат да създадат по-сигурна училищна среда. Последната глава ще бъде изцяло предназначена за споделяне на нашите препоръки да допълнителни материали, така че всеки, който се интересува от темата и иска да се задълбочи отвъд нашите материали, ще може да открие подходящи книги, статии и сайтове, покриващи същата тема, но предоставящи друго, важно и полезно знание по въпроса.

След всяка глава са изведени полезни съвети и препоръки за преподаватели в училища.

Източници:

Connell, A. M., & Dishion, T. J. (2006). The contribution of peers to monthly variation in adolescent depressed mood: A short-term longitudinal study with time-varying predictors. *Development and Psychopathology*, 18(1), 139-154.

Banks, R. (1997). Bullying in schools. ERIC Digest. Retrieved from <http://npin.org/library/pre1998/n00416/n00416.html>

Currie, C., Zanotti, C., Morgan, A., Currie, D., De Looze, M., Roberts, C., Samdal, O., Smith, O.R.F., Barnekow, V. (2009). Social determinants of health and well-being among young people. Health Behaviour in School-aged Children (HBSC) study: international report from the, 2010, 271.

Winsper, C., Lereya, T., Zanarini, M., & Wolke, D. (2012). Involvement in bullying and suicide-related behavior at 11 years: a prospective birth cohort study. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 51(3), 271-282.

Brunstein-Klomek, A., Sourander, A., Niemelä, S., Kumpulainen, K., Piha, J., Tamminen, T., Almqvist, F. Gould, M. S. (2009). Childhood bullying behaviors as a risk for suicide attempts and completed suicides: a population-based birth cohort study. *Journal of the American acad*

Takizawa, R., Maughan, B., & Arseneault, L. (2014). Adult health outcomes of childhood bullying victimization: evidence from a five-decade longitudinal British birth cohort. *American journal of psychiatry*, 171(7), 777-78.

Съвети & препоръки

Политиката е общ термин, който се отнася до различни регулаторни мерки, включително закони и правила. Нашето предимство по отношение на интервенцията на политическо ниво за противодействие на тормоза в училищата, се състои в това, че политиката може да повлияе на поведението на учениците, учителите и администраторите, както и на самите организационни практики в училищата (Mead, 2009).

УЧИТЕЛИ, ПРЕДПРИЕМАЩИ ДЕЙСТВИЯ

Различни групи експерти участват в промяната и прилагането на училищните политики и играят роля в процеса. На първо място, учителят трябва да провери дали неговия/нейния отдел в министерство на образованието разполага с политика за противодействие на тормоза. Учителите следва да си зададат следните въпроси, когато планират да провеждат такава програма:

- Как изглежда тормозът в моето училище?
- Как мога да противодействам на тормоза?
- Каква е крайната цел, която може да бъде постигната чрез проект против тормоза?
- Вписва ли се в текущата политика на училището?
- Моите методи в съответствие ли са с националните закони?

- По какъв начин методите против тормоза могат да бъдат вкарани в учебната програмата?
- Какво се изисква от мен, за да се включа активно в промяната, която ще подкрепи вкарване на практики за справяне с тормоза в училищната политика?
- Какви административни промени е необходимо да бъдат направени в подкрепа на общоучилищния подход към политиките за справяне с тормоза?
- По какъв начин аз като учител мога да инициирам изпълнението на такава политика?
- По какъв начин мога да убедя други учители да се включат?
- Какво е необходимо, за да се включат дейности за справяне с тормоза в урочните планове?
- Как може да се инкорпорират дейности противодействащи на тормоза в класната стая?
- По какъв начин учениците могат да бъдат овластени и мотивирани да работят срещу тормоза и да бъдат включени в позитивен диалог и съвместни действия?

СЪЗДАВАНЕ НА КУЛТУРА, ИЗКЛЮЧВАЩА ТОРМОЗА

- *Координиран общоучилищен подход за предотвратяване на тормоз може да бъде включен в по-широката политика на училището. Политиците създават закони и/или програми. Администраторите прилагат тези политики, осигуряват професионално развитие на учителите, които изпълняват учебните програми и управляват средата в класните стаи. Политиката, отнасяща се до тормоза може да бъде фокусирана върху добруването на учениците, тяхната безопасност и поведение.*

Важно е да се помни, че правилата трябва да бъдат изработени в сътрудничество с училищната общност. Училищната политика трябва да бъде преглеждана и преработвана поне веднъж на няколко години и трябва да има изискване да бъде

включвана във формалните документи. Създаването, четенето и преглеждането на училищната политика трябва да включва:

- Ясна дефиниция за това какво е тормоз.
- Очаквания за позитивно отношение към другите в училище и извън училището.
- Защита, както за учениците, така и за възрастните на работното им място.
- Информация как може да се гради положителна училищна култура.
- Роли и отговорности на конкретни членове на екипа.
- Училищни процедури за докладване на инциденти. Ясно очертани стъпки, които училищният екип следва да предприеме, когато разбере за докладвани инциденти или насилническо поведение.
- Напътствия за поддържане на подходящ архив.
- Процедури за последващ мониторинг.
- Предоставяне на медиация, консултиране и взаимна подкрепа за засегнатите ученици, включително ученици, които упражняват тормоз.

КАК ДА ИЗПЪЛНИМ ЕДИН ПРОЕКТ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА НАСИЛИЕТО?

Ефективната политика срещу тормоза ясно очертава стъпките, които училището ще предприеме, когато членове на екипа разберат за упражнявано насилие, стратегиите, които могат да бъдат използвани за справяне с този тип поведение.

Освен това учителите трябва да бъдат насърчавани да използват методи, които предотвратяват насилствено поведение, за които цели изготвените по ART AGAINST BULLYING материали ще бъдат полезни.

Според Alasker (2004) учители, които участват в програми за превенция на тормоза се чувстват по-уверени в справянето с проблеми, свързани с насилие, имат по-подкрепящо отношение спрямо жертвите на тормоз и се чувстват по-положително относно работата с родители, във връзка с проблеми на насилието.

По време на изпълнението на дейностите за борба с насилието, предложени в проект ART AGAINST BULLYING учителите трябва:

- Да насърчават учениците да разберат дефиницията за тормоз, както и значението на създаването на положителна атмосфера в тяхната училищна общност.
- Да гарантират, че децата осъзнават ключовата цел на упражнението, в което участват.
- Да гарантират, че учениците се чувстват комфортно с предложените дейности.
- ART AGAINST BULLYING материалите включват различни методи, стъпващи върху различни форми на изкуство, гарантиране, че тези методи са най-близкото до това, от което се интересуват учениците.
- Използване на наръчника като ресурс, в случай, че желаят да представят пред обучаемите допълнително информация относно особеностите на тормоза.

Не забравяйте!

Учителите са ключови фигури в процеса на промяна, по отношение на приемането и изпълнението на всяка програма насочена против тормоза в училище.

Източници:

UNESCO (2014). Teaching respect for all: Implementation guide. Retrieved August 27, 2020, from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000227983>

The Bullying. No Way! (n.d.). School policy. Retrieved August 27, 2020, from <https://bullyingnoway.gov.au/PreventingBullying/Planning/Pages/School-policy.aspx>

BRIM Antibullying Software (n.d.). How to Create Effective Anti-Bullying Policies for Schools. Retrieved August 27, 2020, from <https://antibullyingsoftware.com/anti-bullying-policies-for-schools/>

Alsaker, F. (2004). Bermese programme against victimisation in kindergarten and elementary schools. In P. K. Smith, D. Pepler, & K. Rigby (Eds.), *Bullying in Schools: How successful can interventions be?* (pp. 289-306). Cambridge: Cambridge University Press.